

Statsrådets privathøyskoleproblem

De siste månedene har den private høyskolen Westerdals Oslo ACT blitt anklaget for å ha hentet ut midler i forbindelse med en fusjon og for å ha mottatt statsstøtte for studietilbud som ikke har vært godkjent. Statsråden og Kunnskapsdepartementet anklages for ikke å ha gode nok tilsynsordninger og for ikke å ha fulgt opp Riksrevisjonens påpekninger av manglende oppfølging av statlige tilskudd til private høyskoler.

Flere regjeringer har valgt å se på finansieringssystemet for høyere utdanning som ett, felles system for både statlige og private institusjoner. Både den forrige og så den sittende regjeringen bebudet en gjennomgang av finansieringsordningen i tilknytning til struktur- og kvalitetsreformen i høyere utdanning. De private høyskolene plass i denne ordningen ble verken tatt med i mandatene eller nevnt i noen rapport. Det burde de ha gjort siden mangfoldet blant private høyskoler er både stort og økende.

I kategorien private høyskoler finner vi institusjoner med ulike formål og eierskap, og ikke minst forskningsmessig kvalitet og kvantitet. Nettverket for Private Høgskoler (NPH) representerer imidlertid det syn at når ambisjonsnivået for høyere utdanning og forskning i Norge øker, og kravene til faglig kvalitet i programmene skjerpes, skal ikke de private høyskolene skjermes. Det finnes bare ett ambisjonsnivå for høyere utdanning og forskning i Norge, ikke et statlig og et privat, men ett - høyt. Derfor har vi et felles loververk, felles akkreditering og et felles universitets- og høyskoleråd. De private høyskolene skal ikke være et supplement på siden av statlige tilbud, men skal levere substansielle bidrag til kompetanse- og kunnskapsutvikling i ulike deler av samfunnet.

I revisjonen av finansieringssystemet nylig ble det lagt vekt på at målet var å vri finansieringsordningene slik at de i større grad bidrar til å fremme kvalitet og kvalitetsutvikling i sektoren. Skal statsråden lykkes med sitt mål om konsentrasjon og kvalitet fremfor å smøre ressursene tynt utover, er det behov for et tilskuddssystem som differensierer langs akser som akkreditering, kvalitet og graden av studentbetaling. I tillegg må det være transparent, forutsigbart og tydelig, slik at det skaper den forutsigbarheten som er nødvendig for faglige satsninger.

En privat høyskole har ikke nødvendigvis private eiere. Mange av dem er stiftelser, som kun eies av sitt formål, ikke av aksjonærer. Stiftelsens stifter formulerer formålet, og det er styrets plikt å legge dette formålet til grunn for utvikling og drift. Blant nettverkets 19 medlemmer er hele 9 private høyskoler i dag organisert som stiftelser.

De øvrige er private i mer direkte forstand, ved at de er organisert som aksjeselskaper. Men langt de fleste av de private høyskolene som er organisert som aksjeselskaper, er eid av stiftelser med verdibaserte formål innen utdanning og forskning. De har vedtekter som forbyr uttak av utbytte.

Mange av de private høyskolene tar ingen, eller svært lave, skolepenger og dekker hovedsakelig driften gjennom statlige driftstilskudd og andre finansieringskilder (oppdrag, gaver ol). Ved andre høyskoler er skolepengene høyere, og disse driver med en langt lavere andel tilskudd fra staten.

Mangfoldet er derfor stort i den private delen av høyere utdanning. Nettverk for private høyskoler har lenge argumentert for behovet for en gjennomgang av den statlige tilskuddsordningen for private høyskoler. Nå er kanskje tiden inne?

Dag Morten Dalen

Ingunn Moser

Nettverk for private høyskoler (NPH)